

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

van

WOENSDAG 1 FEBRUARI 2017

Namiddag

Samengevoegde vragen van

- [mevrouw Valerie Van Peel aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het Fonds voor de Medische Ongevallen" \(nr. 16129\)](#)
 - o [Antwoord van de minister](#)
 - o [Repliek](#)
- de heer Daniel Senesael aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de activiteit van het Fonds voor de Medische Ongevallen" (nr. 16159)

Valerie Van Peel (N-VA): Mevrouw de minister, dit is een schriftelijke vraag die ik heb laten omzetten in een mondelinge. Het is dus mogelijk dat ze hier en daar een beetje gedateerd is. Mevrouw de voorzitter, ik zal ze beknopt behandelen, want ik weet dat u graag binnen de voorziene spreektijd blijft.

Mevrouw de minister, deze vraag is gebaseerd op het jaarverslag van 2015, hoewel dat van 2016 er aankomt en u wellicht al wat nieuwe cijfers hebt.

In het jaarverslag van 2015 stond dat de evolutie van de vergoedingen nauwlettend moest worden opgevolgd omdat bij een sterke toename de daaraan verbonden kosten dreigden te exploderen. Hebt u reeds een zicht op de evolutie van het aantal afgesloten dossiers, het aantal uitgekeerde vergoedingen en de daaraan verbonden kosten in 2016? Als dit effectief verder explodeert, wat is dan het antwoord dat daarop zal worden gegeven?

Sinds de start van het fonds werden er 449 adviezen verleend. Dat was natuurlijk het geval in 2015. In 2015 zelf ging het over 347 adviezen. Er is dus wellicht een verbetering merkbaar. U gaf in een vorig antwoord ook aan dat het in 2015 op kruissnelheid moest komen. Het is echter wel opvallend dat aan Nederlandstalige kant meer dan het dubbele aantal adviezen werd verleend dan aan Franstalige kant, namelijk 235 tegenover 112, terwijl er toch een gelijkmatige verdeling is in het personeelskader. Kunt u mij misschien zeggen hoe dat onevenwicht in verleende adviezen te verklaren is?

Een deel van de adviezen wijst op de aansprakelijkheid van de arts. Zijn daarbij ook dossiers bekend van artsen die niet over een beroepsaansprakelijkheidsverzekering beschikten, waardoor er echt een beroep moest worden gedaan op het fonds zonder terugvordering? Zo ja, om hoeveel gevallen ging het? Dat zou natuurlijk moeten lukken, want het gaat nog niet om erg veel dossiers, maar toch.

Wat het personeelskader betreft, is er in 2015 een uitbreiding geweest met 3,5 arbeidskrachten. Dat wil echter zeggen dat we op dat moment nog steeds twaalf bijkomende medewerkers zochten. Bovendien heeft ook de senior geneesheer-coördinator in 2015 ontslag genomen. Wat is de stand van zaken wat het personeelskader betreft? Dat blijkt immers toch een uitdaging te blijven.

In het verslag las ik ook dat het DAMO-project dat moet voorzien in de ontwikkeling en implementatie van de informaticatoepassing voor het beheer en de behandeling van de dossiers in 2016 een nieuwe testfase zou ondergaan. Wat is hier de stand van zaken?

[\(naar boven\)](#)

Daniel Senesael (PS): Madame la ministre, quatre ans après son lancement effectif, il apparaît que le bilan d'activité du Fonds des Accidents Médicaux (FAM) est assez faible. Fort de son succès, il est confronté à plusieurs problèmes. Relevons d'abord le délai de traitement des dossiers! Alors que la loi instituant le mécanisme oblige le Fonds à rendre un avis dans un délai de six mois, il apparaît qu'il a accumulé près de trois ans de retard dans les traitements des dossiers. Ainsi, sur les milliers de dossiers qui ont été introduits, seules 115 victimes ont vu leur dossier aboutir. Toutefois, plusieurs d'entre elles n'ont toujours pas reçu l'indemnisation promise. Par ailleurs, il semble que le personnel est en sous-effectif. En effet, alors qu'il était initialement prévu que le Fonds serait doté de 40 employés, il n'en compte que 30 et ne peut, dès lors, remplir ses obligations de manière optimale.

Confirmez-vous l'information selon laquelle le délai de traitement des dossiers est six fois supérieur au prescrit légal? Le cas échéant, comment expliquez-vous cette situation? Quelles solutions sont envisagées afin d'y remédier? Qu'en est-il des victimes dont le dossier a abouti et qui n'ont toujours pas reçu l'indemnisation qui leur a été accordée?

Le fait que le cadre du personnel ne soit rempli qu'aux trois quarts de ce qui était initialement prévu n'arrange évidemment rien à la situation. Comment justifiez-vous un tel déficit de personnel? Des engagements supplémentaires sont-ils à l'ordre du jour? Un budget spécifique a-t-il été alloué dans ce cadre?

Soucieuse d'apporter des solutions à cette situation problématique, la directrice du FAM a souhaité vous rencontrer. Qu'a-t-il pu être décidé à l'issue de cette rencontre?

Minister Maggie De Block: Mevrouw de voorzitter, ik schets eerst de hele voorgeschiedenis. Zoals mevrouw Van Peel en de heer Senesael terecht aangeven, was de start van het Fonds voor de Medische Ongevallen op zijn minst moeizaam te noemen.

De wet bepaalt dat het fonds binnen zes maanden na de ontvangst van een aanvraag een advies verleent. In de praktijk blijkt die termijn zeer moeilijk haalbaar. Een dossier dat in behandeling is, doorloopt namelijk een heel proces, nadat het ontvankelijk werd bevonden. Een van de punten waarop vooral vertraging wordt opgelopen, is het verslag van de externe experts dat nodig is. Die mensen zijn slechts beperkt beschikbaar en het afleveren van het verslag kost dan ook veel tijd.

De plus, les difficultés à renforcer le cadre du personnel, le rythme de rotation élevé du personnel et les difficultés liées au recrutement de certains profils ne contribuent pas à la rapidité du traitement des dossiers. En effet, le Fonds a pour mission d'établir un rapport annuel. Ce rapport doit être approuvé par le comité de gestion du Fonds et l'approbation du rapport annuel de 2015 a été inscrite à l'agenda de la réunion du comité de gestion qui a eu lieu le 28 octobre 2016. Entre-temps, le rapport a été publié sur le site du Fonds.

Le FAM a versé un montant total de 5 400 000 euros d'indemnisations dans 45 dossiers. Début 2017, il y avait 150 dossiers avec responsabilité civile des prestataires de soins, dont 67 cas où le critère de gravité était atteint. Dans le cadre de ces dossiers, il est demandé aux prestataires de soins, après avoir émis l'avis, de formuler une proposition d'indemnisation. Ce

n'est que si le prestataire de soins conteste la responsabilité civile ou s'il refuse l'indemnisation que le FAM peut entreprendre des démarches afin de calculer et de verser une indemnisation. Cela explique aussi certains retards.

Il y avait 24 dossiers avec un avis "accident médical sans responsabilité civile" pour lesquels le critère de gravité était atteint. Pour ces cas-là, des pièces justificatives sont immédiatement rassemblées afin de pouvoir formuler une proposition au plus vite. Cette proposition est alors soumise au(x) bénéficiaire(s) pour discussion. Une fois arrivé à un consensus, le FAM procède au paiement de la somme convenue. Cela peut être sous forme d'intérêts ou de capital.

Vous comprenez que le calcul d'indemnisation est un long et fastidieux exercice, sachant également que le but est que ce soit le FAM qui verse l'indemnisation telle que prévue dans le droit commun.

Lorsqu'il s'avère que le temps d'attente pour l'indemnisation sera trop long, le FAM verse, dans certains cas, un acompte aux victimes concernées.

Begin januari zijn er 880 adviezen verleend, inderdaad 595 Nederlandstalige en 285 Franstalige. Mevrouw Van Peel vraagt waarom er een verschil is.

Het verschil zou grotendeels te verklaren zijn door het feit dat het aan Franstalige kant nog moeilijker is om experts te vinden die bereid zijn om expertises uit te voeren. Deze expertises, als ze dan ook gebeuren, blijken nog meer tijd te vragen. Het Franstalig medisch kader blijkt ook veel minder stabiel, waardoor gedurende heel 2016 twee betrekkingen voor Franstalige artsen niet waren ingevuld. De aanwervingen lopen nog steeds.

Een deel van de verleende adviezen wijst ook op de aansprakelijkheid van de arts. Er is maar één dossier waarin een arts slechts gedeeltelijk verzekerd was.

Voor de ontwikkeling van de elektronische applicatie werd DAMO op 12 september 2016 gedeeltelijk in productie genomen met 363 dossiers door de *key users*. Ondertussen wordt er gewerkt aan het oplossen van de kinderziektes, ook het finetunen van de processen, het geven van opleiding en coaching aan alle gebruikers. Het volledig in productie nemen van DAMO is gepland voor eind maart.

Het personeelskader van het fonds wordt verder vervolledigd. In 2016 kwamen er verschillende nieuwe medewerkers in dienst, maar een aantal verlieten het fonds na enkele maanden. Op het kader van veertig zijn 34,5 betrekkingen opgenomen. De rekrutering van drie nieuwe dossierbeheerders is gebeurd. De afspraken voor de indiensttreding worden ook afgerond en de selectiegesprekken voor twee Franstalige artsen lopen.

À la mi-2016, la cellule stratégique a eu un entretien constructif avec la directrice du FAM, l'administrateur général de l'INAMI, M. De Cock et les présidents et vice-présidents du comité de gestion du FAM.

Nous analysons pour l'instant, en dialogue avec toutes les parties prenantes, les différentes pistes afin d'appliquer une méthode de travail simplifiée et plus rapide. Ce sera nécessaire sinon, nous n'arriverons jamais à rattraper ce retard. Celui-ci est dû à la non-mise en oeuvre du Fonds pendant longtemps. Cela a été voté et puis rien ne s'est passé. Il y a un problème de recrutement de médecins et de personnel.

U weet ook, zo'n achterstand moeten inhalen, altijd maar werken en geconfronteerd worden met achterstand en cijfers die nergens naar lijken, dat is ook niet zeer motiverend voor mensen om voldoening uit hun werk te kunnen halen. Wat de invulling van het kader betreft, denk ik

dat we er wel zullen komen als de mensen die er zijn, willen blijven. Zij weten nu ook dat er hard aan gewerkt wordt, wat misschien zal verhinderen dat ze terug weglopen.

Wat de experts betreft, hebben wij vooral aan Franstalige kant moeilijkheden om die te vinden.

Er is nu een hele analyse bezig om in een aantal gevallen mogelijk een kortere procedure te hanteren om tot een schikking te komen. Er is ook een analyse over welke soort van klachten het meestal gaat.

Eigenlijk heeft dit fonds al een heel ongelukkig parcours gelopen. Toch blijft het belangrijk voor de patiënten. Er werd al jaren over gesproken in deze commissie en toen het er dan gekomen is, was het nog niet klaar voor implementatie. Dat trachten we nu verder te doen. We trachten daaraan heel intensief, met alle betrokken actoren, verder te werken.

[\(naar boven\)](#)

Valerie Van Peel (N-VA): Dank u, mevrouw de minister. Wordt wellicht vervolgd. Zoals u zegt, is het op zich een zeer mooi initiatief, en ook geen onbelangrijk initiatief, om te vermijden dat we in andere toestanden terechtkomen die we in het buitenland zien. Het is dus zonde dat het aanmodderen blijft op sommige vlakken, hoewel dat te begrijpen is. Ik begrijp dat u voor al die deelspecialiteiten experts moet vinden, die dan ook nog eens hun mening moeten geven over collega's, wat niet zo evident is. Ik begrijp de moeilijkheid. We zullen dat nog een tijdje moeten evalueren en dan toch eens grondig bekijken of er niet meer nodig is dan enkel evalueren. Blijven aanmodderen lijkt me wat moeilijk. Er is wel een versnelling merkbaar, dat ziet men ook in het jaarverslag. Hopelijk wordt dat nu voor 2016 doorgezet.

Inzake de beroepsaansprakelijkheidsverzekering weet u dat ik daarvoor een wetsvoorstel heb ingediend, dat thans lopende is. Ik weet ook dat dit geen evident verhaal is. Er werd toen ook gevraagd naar het echte risico en hoe vaak dat voorkomt. Eerlijk gezegd, het is er nu maar één, maar op dat kleine aantal vind ik het al opvallend dat er toch iemand tussen zit. Ik blijf dus het gevoel hebben dat we hierop nog verder zouden moeten inzetten. Zoals ik al zei, hier hebben we het zeker nog over.

[\(naar boven\)](#)

Daniel Senesael (PS): Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses. Vous actualisez les chiffres qui ont été donnés. Cela montre une volonté accrue d'avancer dans ce dossier. Je souligne, je remercie et je partage votre volonté de rattraper les retards accumulés.

Par ailleurs, je pense qu'il faut vraiment un enthousiasme pour ce Fonds des accidents médicaux, afin qu'il y ait une ligne directrice, une méthodologie claire. Comme ma collègue vient de le souligner, il faut qu'on évite de s'enliser mais que, au contraire, on ait cette volonté de raccourcir les délais. Cela donnerait de la pertinence à l'existence, au travail et au développement de ce Fonds des accidents médicaux. J'espère, en tout cas, que les directions prises seront les bonnes.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*